

Yetişkinlerde İlk Nesne İlişkileri ve Reddedilme Duyarlılığı ile Yakın İlişkiler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Examination on the Relationship Between First Object Relations, Rejection Sensitivity and Close Relations in Adults

Haydeh FARAJİ^[1] Özlem SUCU^[2]

Başvuru Tarihi: 22 Şubat 2023

ÖZ

Kabul Tarihi: 29 Ağustos 2023

Erken yaşlardaki ilk nesneyle kurulan ilişkilerin içselleştirilmesiyle oluşan içsel temsilleri ve/veya reddedilmeye dair kaygılı/korkulu bir bekleyiş içinde olmasına neden olan reddedilme duyarlılığı bireyin tüm hayatı boyunca ötekilerle kurduğu yakın ilişkilerini etkileyebilmektedir. Bu çalışmada yetişkin bireylerin ilk nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ile yakın ilişkileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada yakın ilişki kavramı romantik ilişki boyutu ile ele alınmaktadır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli ve örneklem yöntemi olarak basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma İstanbul'da yaşayan, yetişkin (18-45 yaş arası) 200 kadın (%50) 200 erkek (%50) olmak üzere toplam 400 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği, Çok Boyutlu İlişki Ölçeği, Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği (BORTTI) ve araştırmacı tarafından geliştirilen sosyodemografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmadaki verilerin analizi SPSS 25 programı ile yapılmış, değişkenler arası ilişkiyi test etmek için Pearson Korelasyon Analizi, gruplar arası anlamlı farkı saptamak için ise Bağımsız Gruplar T-Testi ve ANOVA kullanılmıştır. Araştırmanın hipotezleri doğrultusunda ilk nesne ilişkileri ile reddedilme duyarlılığı arasında pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Araştırmanın temel hipotezi olan, ilk nesne ilişkileri ile yakın ilişkiler arasındaki ilişkide reddedilme duyarlılığının aracı rol oynadığı doğrulanmış, kısmi aracılığı olduğu bulunmuştur. Yabancılaşma, egosentrizm, sosyal yetersizlik, güvensiz bağlanma, algı belirsizliği, gerçeğin bozulması, halüsinasyon ve delüzyon arttıkça reddedilme duyarlılığının arttığı görülmüştür. Yakın ilişkiler ve reddedilme duyarlılığı arasında ise negatif yönlü ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: nesne ilişkileri, yakın ilişkiler, reddedilme duyarlılığı, ilişki doyumu

Received Date: February 22, 2023

ABSTRACT

Accepted Date: August 29, 2023

The internal representations formed by the internalization of the relations established with the first object at an early age and/or the sensitivity of rejection, which causes an anxious/fearful expectation of rejection, can affect the close relations of the individual with others throughout his/her whole life. In this study, the relationship between adult individuals' first object relations and rejection sensitivity and their close relations was examined. In the study, the concept of close relationship is discussed with the dimension of romantic relationship. Relational survey model and simple random sampling method were used as sampling method in the study. The research was carried out with a total of 400 adults (ages of 18-45) participants, 200 women (50%) and 200 men (50%), residing in Istanbul. Rejection Sensitivity Scale, Multidimensional Relationship Scale, Bell Object Relations and Truth Assessment Scale (BORTTI) and sociodemographic Information Form developed by the researcher were used as data collection tools in the research. The analysis of the data in the study was made with the SPSS 25 program, Pearson Correlation Analysis was used to test the relationship between the variables, and the Independent Groups T-Test and ANOVA were used to determine the significant difference between the groups. In line with the hypotheses of the research, a positive relationship was found between first object relations and rejection sensitivity. It was confirmed that rejection sensitivity played a mediating role in the relationship between first object relationships and close relationships, which is the main hypothesis of the research, and it was found to be partial mediator. Sensitivity to rejection increased as alienation, insecure attachment, egocentrism, social inadequacy, distortion of reality, ambiguity, hallucination and delusion increased. A negative relationship was found between close relationships and rejection sensitivity.

Keywords: object relations, close relationships, rejection sensitivity, relationship satisfaction

*Bu makale çalışması Dr. Öğr. Üyesi Haydeh Faraji danışmanlığında Özlem Sucu tarafından hazırlanan "Yetişkin bireylerde ilk nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ile yakın ilişkiler arasındaki ilişkinin incelenmesi" isimli klinik psikoloji yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Atıf Cite Faraji, H., & Sucu, Ö. (2023). Yetişkinlerde ilk nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ile yakın ilişkiler arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Humanistic Perspective*, 5 (3), 967-997. <https://doi.org/10.47793/hp.1254706>

^[1] Dr. Öğr. Üyesi | İstanbul Aydın Üniversitesi | Fen-Edebiyat Fakültesi | Psikoloji | İstanbul | Türkiye | ORCID: 0000-0001-5306-6546 | haydehfaraji@aydin.edu.tr

^[2] Uzm. Klinik Psi. | Antalya | Türkiye | ORCID: 0000-0002-9023-5086

GİRİŞ

Nesne terimi insan yavrusuna temel bakımı veren kişileri tanımlamaktadır (Klein, 1975). Kişiler, diğerlerine, dair dış dünya, olaylar ve deneyimlere dair soyut ifadeler olan içsel nesnelere oluşturmaktadırlar. Diğerlerinin, ilk nesnelere ve dış dünyanın zihinsel temsilleri, iç dünyayı ve benliği oluşturmaya ve yapılandırmaya hizmet etmektedir. Zihinsel temsiller öznel olmakta ve diğerleri ile kurulacak ilişkileri öngörmektedir (Bowlby, 1973; Özçelik vd., 2022). İlk nesne ilişkilerinin niteliği bireylerin ilerleyen yıllardaki yakın ilişkilerinin niteliğini ve kişilerin ilişki içerisinde kendilerini nasıl algıladıklarını ortaya koymaktadır (Uluç vd., 2015, Başçelik vd., 2022).

Reddedilme, kişilerin kurdukları ve onlar için önem arz eden yakın ilişkilerde kabul görmemelerine bağlı olarak, kendilerini daha az değerli hissetmelerine yol açan bir durum olmaktadır (Marston vd., 2010). Horney (2003; 2011), reddedilme duyarlılığının temelinin çocuklukta atıldığını öne sürmektedir. İhtiyaçlarının karşılanmadığı, ihmal edildikleri koşullar altında yetişen çocuklar, düşmanca algıladıkları dünya ile baş etme yolları aramaktadırlar. Baş etme yöntemleri çocukların bireysel zayıflık ve korkularına karşılık bilinçdışı olarak geliştirilen savaşma stratejileri olmaktadır. Bu bağlamda reddedilme duyarlılığı, sevgiye karşı duyulan aşırı ihtiyacın karşılanmadığı veya karşılanmayacağı beklentisinin olduğu durumlarda oluşan kişilerarası rahatsızlığın bir ürünü olmaktadır (Şirvanlı-Özen ve Güneri, 2018). Kişiler, hayatlarındaki önemli ötekiler tarafından gerçekleştirilebilecek potansiyel reddedilme durumlarından kaçınabilmek adına bir dürtü geliştirmektedirler (Downey ve Feldman, 1996). Reddedilme duyarlılığı, reddedilmeyi kolayca algılama, endişe ile bekleme ve reddedilmeye dair yoğun bir tepki verme eğilimi şeklinde tanımlanmaktadır (Romero-Canyas vd., 2010).

Yakın ilişki kurma ve sürdürme sürecinde kişilerin reddedilmeye karşı olan duyarlılık seviyeleri önem arz etmektedir (Marston vd., 2010). Reddedilme duyarlılığı, kişilerin ilişki kurmalarına ve kurulan ilişkinin sürdürülmesine engel olabilmekte ve kişilerin birbirlerine olan güvenlerini kaybetmelerine sebep olarak ilişkiyi zayıflatabilmektedir (Gonzaga, 2001). Reddilmeye duyarlılığı, kaygılı reddedilme beklentilerini barındırmakta ve ebeveynler, arkadaşlar ve romantik partnerler ile kurulan yakın ilişkiler üzerinde olumsuz etkiler göstermektedir (Downey vd., 1998). Yapılan çalışmalar, reddedilme duyarlılığının romantik ilişkilerde yaşanan çatışmalar sırasında daha yüksek fiziksel saldırganlık düzeyi ve fiziksel olmayan düşmanlık düzeyleri ve daha düşük romantik ilişki doyumu düzeyi ile ilişkilendirildiğini göstermektedir (Purdie ve Downey; 2000; Galliher ve Bentley, 2010; Hafen vd., 2014; Inman ve London, 2022). Bununla birlikte reddedilme duyarlılığı bireylerin, çevrelerinin onaylamadığı yakın ilişkiler kurma, bu ilişkilerde kendini sevdirmek adına yüksek çaba sarf etme ve reddedilmekten

kaçınma adına cinsel ilişkiye girme ve bu ilişkilerin korunmasız şekilde gerçekleşmesini kabul etme gibi olumsuz yakın ilişki davranışları geliştirebildikleri belirtilmektedir (Beşikçi vd., 2016).

Genellikle romantik ilişki anlamında kullanılan yakın ilişki kavramı aslında içeriğinde yaşam boyu ihtiyaçların niteliğine yönelik kurulan ebeveyn, arkadaşlık ve romantik ilişkileri barındırmaktadır (Regan, 2011). Yakın ilişki, kişilerin gelişim süreçlerinin her evresinde farklılaşan fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçların karşılanmasında ve kişilik oluşumunda rol oynamaktadır (Taşfiliz, vd., 2020). Yakın ilişkilerin kalitesi, zihinsel ve fizyolojik sağlığı, iyi oluşu, güven ve değer duygusunu etkilemektedir (Pieh vd., 2020; Harris ve Orth, 2020). Bir ilişkinin yakın ilişki olarak kabulündeki en temel nokta, tarafların karşılıklı olarak birbirlerinin çıkarlarını kollama ve birbirlerini mutlu etme isteğidir (İmamoğlu, 2021). Ancak reddedilme duyarlılığının yüksek olması durumunda bireyin kollandığı, önemsendiği ve ilişkide bulunduğu kişinin kendisini mutlu etme arzusu içinde olduğu düşüncesi kırılmalı olup ilişkisinde bunların eksikliğine dair duyduğu depresif duygulanım yüksek olmaktadır (Harper vd., 2006; Van Leeuwen vd., 2019).

Literatürdeki bulgular, reddedilme duyarlılığının ilk nesne ilişkileri ile yakın ilişkiler arasındaki ilişkiyi açıklayabilecek potansiyel bir mekanizma olduğuna işaret etmektedir. Benzer şekilde Downey (1998) ve Meehan (2018), reddilme duyarlılığının bireyleri yakın ilişkilerde kaçınan ve uyumsuz tutumlar benimsemeye eğilimli kılarak, bir "kendini gerçekleştiren kehanet" şeklinde işlev görebildiğini belirtmektedirler. Bu bağlamda, mevcut çalışmada yetişkinlerde ilk nesne ilişkileri ve yakın ilişkiler arasındaki bağlantılarda reddedilme duyarlılığının olası aracı rolü araştırılmaktadır. Bu çalışmadan elde edilecek bulguların yetişkin psikoterapisinde, yetişkin bireylerin yakın ilişkilerinde ilişki doyumunu, kontrolünü ve girişkenliğini artırma ile ilişkiye dair kaygı ve depresif duygulanımlarını azaltma konularında, reddedilme duyarlılığının hedeflenmesine dikkat çekebileceği düşünülmektedir. "Karşılıklı olarak kabul edilen, devam eden gönüllü etkileşimler" olarak tanımlanan romantik ilişkiler, arkadaşlık vb yakın ilişki türlerinden farklı olarak, belirli bir yoğunluk, belirli sevgi ifadeleri ve erotik cinsel yakınlık ile belirli olup tüm bu yoğunlaşmış yakınlık durumunun reddedilme duyarlılığını daha belirgin hale getireceği düşünülmektedir (Collins vd., 2009). Bu nedenle mevcut çalışma kapsamında yakın ilişki kavramının romantik ilişki boyutu ele alınmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinden ilişkisel tarama modelinin amacı, iki ya da daha fazla sayıdaki değişken arasında birlikte değişim olup olmadığını ortaya koymakta, değişkenlerin

birlikte değişip değişmediğini; değişme var ise bunun nasıl olduğunu saptamaya çalışmaktadır. Değişimin hangi yönde ve ne büyüklükte olduğunu açıklamayı amaçlayan ilişkiyel tarama modeli ile elde edilen ilişkiler sebep-sonuç ilişkisi hakkında bilgi vermekte, direkt sebep-sonuç ilişkisi sunmamaktadır (Karasar, 2005).

Araştırmanın Evreni ve Çalışma Grubu

Bu araştırma Nisan-Mayıs 2022 tarihlerinde İstanbul'da yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini İstanbul'da yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Örneklemi ise İstanbul'da yaşayan 18-45 yaş arasındaki, Türkçe'yi anlayıp konuşabilen, en az ilkokul mezunu, görüşme sırasında alkol, madde vb. etkisinde olmayan, araştırmaya gönüllü katılmış ve bilgilendirilmiş onam formunu imzalayan bireylerdir. Örneklem yöntemi; seçkisiz örnekleme yöntemlerinden olan basit seçkisiz örneklemedir. Araştırmada kullanılan ölçekler Google Forms ile internet aracılığı ile katılımcılara iletilmiştir.

Örneklem seçilirken, örneklemin temsil yeteneği taşımaya ve yeterli büyüklükte olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlamak için +- 0,05 örnekleme hatası öngörüsüyle evren büyüklüğüne göre önceden hesaplanan örneklem büyüklüğü dikkate alındığında örneklem büyüklüğü 1 milyon kişiden 100 milyon kişiye kadar 384 olarak hesaplanmaktadır. Evreni İstanbul olan bu araştırma için minimum 384 olarak hesaplanan örneklem sayısı idealdir. Bu sayı araştırmamızda 400 olarak alınmıştır. 200'ü kadın, 200'ü erkek olmak üzere 400 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların en küçüğü 18 en büyüğü 45 yaşındadır ($\bar{X}=27$, $SS=6$).

Tablo 1

Katılımcıların demografik özellikleri

		n	%
Biyolojik Cinsiyeti	Kadın	200	50.0
	Erkek	200	50.0
	Toplam	400	100.0
Öğrenim Düzeyi	Lise	58	14.5
	Ön lisans	39	9.8
	Lisans	214	53.5
	Yüksek Lisans ve üzeri	89	22.3
Ekonomik Düzeyi	Toplam	400	100.0
	Düşük	55	13.8
	Orta	318	79.5
Kiminle Yaşadığı	Yüksek	27	6.8
	Toplam	400	100.0
	Tek başına	61	15.3
İlişki Durumu	Aile ile	273	68.3
	Arkadaşlar ile	31	7.8
	Romantik partner ile	35	8.8
İlişki Durumu	Toplam	400	100.0
	İlişkisi Var	205	51.3
	İlişkisi Yok	195	48.8
	Toplam	400	100.0

Tablo 1’de görüldüğü üzere katılımcıların %50’si kadın, %50’si erkek, öğrenim düzeyleri %14.5’i lise, %9.8’i ön lisans, %53.5’i lisans, %22.3’ü yüksek lisans ve üzeri, ekonomik düzeyleri %13.8’i düşük, %79.5’i orta, %6.8’i yüksek, %15.3’ü tek başına yaşamakta, %68.3’ü aile ile, %7.8’i arkadaşlar ile, %8.8’i romantik partner ile yaşamakta, %51.3’ünün ilişkisi var, %48.8’inin ilişkisi yoktur. Katılımcıların en küçüğü 18 en büyüğü 45 yaşındadır ($\bar{X}=27, SS=6$).

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında, katılımcıların demografik verilerini elde edebilmek adına araştırmacı tarafından geliştirilen Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin reddedilme duyarlılıklarını ölçmek için Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği, yakın ilişkilerle ilgili çeşitli psikolojik eğilimleri değerlendirmek amacıyla Çok Boyutlu İlişki Ölçeği, bireyin ilk nesne ilişkilerinin niteliğini ve gerçeği değerlendirme kabiliyetini değerlendirme amacıyla da Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği (BORTTI) kullanılmıştır. Tüm veriler Google Forms üzerinden internet aracılığı ile toplanmıştır.

Sosyodemografik Bilgi Formu. Araştırmacı tarafından, katılımcıların sosyodemografik verilerini elde edebilmek amacıyla geliştirilmiştir. Formda, araştırmanın sonuçlarını etkileyeceği düşünülen cinsiyet, yaş, ekonomik düzey, öğrenim seviyesi, kiminle yaşadığı, kardeş sayısı, doğum sırası ve ilişki durumu bilgilerini içeren sorular bulunmaktadır.

Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği (RDÖ). Downey ve Feldman (1996) tarafından geliştirilen ölçekte reddedilmeye yoğun tepki verme ve endişeli reddedilme beklentisi içinde olma eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği (RDÖ), 6 dereceli likert tipinde hazırlanmış 18 maddeli bir öz-bildirim ölçeğidir. Ölçekte tersten puanlanan madde bulunmamaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puan aralığı 18-108 şeklindedir. Bireyin toplam puan ortalaması ölçeğin uygulandığı grubun puanlarının aritmetik ortalamasının altında olduğunda bireyin reddedilme duyarlılığının düşük, ortalamanın üstünde olduğunda ise bireyin reddedilme duyarlılığının yüksek olduğunu ifade etmektedir (Sapmaz, 2011). Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmaları Göncü vd. (2017) tarafından yapılmış, toplam puan üzerinden tek boyutlu değerlendirme yapılan ölçeğin Cronbach alpha katsayısı 0.82 olarak belirlenmiştir.

Çok Boyutlu İlişki Ölçeği (ÇBİÖ). Bireylerin yakın ilişkilerle ilgili psikolojik eğilimlerini ölçmek amacı ile kullanılmaktadır. Snell vd. (2002) tarafından geliştirilmiş olan bu ölçeğin orijinali 60 maddeden oluşmakta olup 5 basamaklı likert tipi bir ölçektir. Orijinal ölçek 12 faktörden oluşmaktadır; ilişkide kendine güven, ilişki korkusu, ilişki doyumu, ilişkiye saplantı, içsel ilişki kontrolü, ilişki kaygısı, ilişki girişkenliği, ilişki depresyonu, ilişki farkındalığı, ilişki güdüsü, dışsal ilişki kontrolü ve ilişki izlenimini ayarlama. Ölçeğin Türk kültürüne uyarlama

çalışması ile geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Büyüksahin (2005) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaya 480 üniversite öğrencisi (308 kadın, 172 erkek) katılım göstermiştir. Türk kültürüne uyarlanan ölçek; ilişkiye yüksek düzeyde odaklanma, ilişki izlenimi ayarlama, ilişkide kendine güven, ilişki doyumu, dışsal ilişki kontrolü, ilişki korkusu/kaygısı, ilişki girişkenliği ve içsel ilişki kontrolü olmak üzere sekiz alt boyuta indirgenmiştir. Ölçeğin 53 maddeden oluşan Türkçe formunda 5'li likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin en düşük puanı 53 en yüksek puanı ise 265'tir. Ölçeğin iç tutarlılığı için hesaplanan Cronbach alpha katsayısı .81'dir. Ölçek test tekrar test güvenilirliği için 117 katılımcıya 15 gün arayla tekrar uygulanmış ve test tekrar test güvenilirlik kat sayısı .80, iki yarım güvenilirliği ise .83 olarak bulunmuştur. Alınan puanların artması ilgili boyutun arttığını göstermektedir (Büyüksahin, 2005).

Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği (BORTTI). Ölçeğin ilk formu olan Bell Nesne İlişkileri Ölçeği (BORI), 45 maddelik, nesne ilişkilerini değerlendirmeyi hedefleyen doğru-yanlış biçiminde yanıtlanan bir öz bildirim ölçeğidir. BORI'nin yabancılaşma, güvensiz bağlanma, egosentrizm ve sosyal yetersizlik olmak üzere 4 alt boyutu bulunmaktadır (Uluç vd., 2015). Daha sonra BORI yeniden gözden geçirilerek ölçeğe 45 maddelik bir gerçeği değerlendirme bölümü eklenmiş ve ölçek Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği (BORTTI) olarak yeniden adlandırılmıştır (Bell, 1995). Algıların belirsizliği, gerçekliğin bozulması ve halüsinasyonlar-delüzyonlar gerçeği değerlendirme bölümüne sonradan eklenen alt ölçeklerdir. Ölçek son haliyle yabancılaşma, güvensiz bağlanma, egosentrizm, sosyal yetersizlik, algıların belirsizliği , gerçekliğin bozulması ve halüsinasyonlar-delüzyonlar alt ölçekleri olmak üzere 7 alt boyutu olan 90 maddelik bir ölçek haline gelmiştir. (Becker vd., 1987; Heesacker ve Neimeyer 1990; Steiger ve Holule 1991). Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği (BORTTI)'nin Türkçe'ye uyarlaması Uluç vd. (2015) tarafından yapılmıştır. BORTTI, kurduğu ilişkilerin niteliğinin ve öteki ile kurduğu ilişkide kendini algılayış biçiminin incelenmesi yoluyla nesne ilişkilerinin niteliğini ve gerçeği değerlendirme kabiliyetini değerlendirmeyi amaçlayan bir öz bildirim aracıdır. Nesne İlişkileri Boyutunun altında yer alan alt testler için iç tutarlılık (cronbach alfa) katsayıları sırasıyla: yabancılaşma 0.80; güvensiz bağlanma 0.74; egosentrizm 0,70 ve (4) sosyal yetersizlik 0.73 olarak hesaplanmıştır. Gerçeği Değerlendirme Boyutunun alt ölçeklerinin cronbach alfa değerleri ise gerçekliğin bozulması 0.77, algıların belirsizliği 0.54 ve halüsinasyon ve delüzyon 0.70 olarak belirlenmiştir (Uluç vd., 2015).

Veri Toplama Süreci

Etik Kurul Komitesi'nden Ekim, 2021'de gelen karar sonrasında veriler toplanmaya başlanmış ve Mayıs 2021 sonuna kadar hedeflenen katılımcı sayısına ulaşılmıştır.

Araştırma için kullanılacak veri toplama araçlarından bir veri toplama seti oluşturulmuş ve araştırmaya katılmaya gönüllü, İstanbul'da yaşayan, 18-45 yaş arasındaki bireylere ulaştırılmıştır. Veri toplama setinin giriş kısmında bulunan "Bilgilendirilmiş Onam Formu" ile bireylerin araştırmanın amacı ve paylaşılan veri gizliliği hakkında bilgi edinmesi sağlanmıştır. Bireyler koşulları okuyup gönüllü olarak onayladıktan sonra araştırmaya katılmışlardır. Katılımcıların veri toplama setini doldurmaları ortalama olarak 25 dakika sürmüştür.

Araştırma verileri pandemi süreci nedeni ile yüz yüze toplanamamış, hazırlanan veri toplama seti elektronik ortamda anket haline getirilmiştir. Anket haline getirilen bu set, Google Form aracılığıyla linke dönüştürülmüş ve bu link katılımcılara iletilmiştir. Araştırma kapsamında 400 katılımcıya ulaşılmış, eksik veri bulunmadığı için 400 katılımcıdan elde edilen tüm veriler araştırmada kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Veri analizine başlamadan önce toplanan veriler uygun formata getirilerek SPSS 25 programına aktarılmıştır. Sonrasında normal dağılım varsayımı değerlendirilmeye alınmıştır. Bu varsayımı değerlendirebilmek için basıklık ve çarpıklık katsayılarına bakılmıştır. Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği için en düşük basıklık değeri 0.198 en yüksek basıklık değeri 1.527, en düşük çarpıklık değeri -0.645 en yüksek çarpıklık değeri ise 1.917 olarak belirlenmiştir. Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin basıklık değeri -0.329, çarpıklık değeri 0.211'dir. Çok Boyutlu İlişki Ölçeği için ise en düşük basıklık değerinin -0.612, en yüksek basıklık değerinin 0.283 olduğu görülmüş olup en düşük çarpıklık değeri -0.523 ve en yüksek çarpıklık 0.384 değeri olarak belirlenmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin -2 +2 değer aralığı içinde olması normal dağılım varsayımının gerçekleştiğini belirtmektedir (HahsVaughn & Lomax, 2020). Bu değerlendirmelerin ardından parametrik testler aracılığıyla analizlere devam edilmiştir.

Değişkenler arası ilişkiyi ölçmek için parametrik test grubunda olan Pearson korelasyon analizi, gruplar arası anlamlı farkı saptamak amacıyla Pearson Korelasyon Analizi Bağımsız Gruplar T-testi ve ANOVA kullanılmıştır. Yordayıcılık analizi için ise Çoklu Doğrusal Regresyon kullanılmıştır. Korelasyon katsayısı için değer aralığı; 0-0.3 arası zayıf, 0.301-0.7 arası orta, 0.701-1 arası yüksek derecede ilişki olarak tanımlanmaktadır. Tüm çalışma kapsamında referans alınan güven aralığı %95, p değeri 0.05'tir.

Etik Onay

Araştırma kapsamında, İstanbul Okan Üniversitesi Etik Kurul Komitesi'nden 20.10.2021 tarihinde, 143 sayılı toplantı 11 sayılı kararla araştırma sürecinde kullanılacak tüm ölçme ve değerlendirme araçları için onay alınmıştır.

BULGULAR

Yabancılaşma ortalaması ($\bar{X}=6.84$, $SS=4.11$), Güvensiz Bağlanma ortalaması ($\bar{X}=5.89$, $SS=3.44$), Egosentrizm ortalaması ($\bar{X}=4.20$, $SS=2.95$), Sosyal Yetersizlik ortalaması ($\bar{X}=1.65$, $SS=1.97$), Gerçekliğin Bozulması ortalaması ($\bar{X}=5.11$, $SS=4.51$), Alguların Belirsizliği ortalaması ($\bar{X}=5.44$, $SS=2.66$), Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ortalaması ($\bar{X}=2.71$, $SS=3.12$), RDÖ ortalaması ($\bar{X}=52.23$, $SS=16.74$), ilişkiye yüksek düzeyde odaklanma ortalaması ($\bar{X}=36.56$, $SS=10.33$), ilişki doyumu ortalaması ($\bar{X}=29.11$, $SS=6.42$), ilişki korkusu kaygısı ortalaması ($\bar{X}=25.33$, $SS=7.63$), ilişki izlenimi ayarlama ortalaması ($\bar{X}=12.11$, $SS=4.89$), ilişkide kendine güven ortalaması ($\bar{X}=17.84$, $SS=4.49$), dışsal ilişki kontrolü ortalaması ($\bar{X}=11.36$, $SS=3.97$), ilişki girişkenliği ortalaması ($\bar{X}=14.32$, $SS=3.92$), içsel ilişki kontrolü ortalaması ($\bar{X}=12.78$, $SS=3.13$)'dir.

Tablo 2

Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği ile Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği arasındaki ilişki

	Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği
Yabancılaşma	.448**
Güvensiz Bağlanma	.294**
Egosentrizm	.244**
Sosyal Yetersizlik	.401**
Gerçeğin Bozulması	.257**
Algı Belirsizliği	.345**
Halüsinasyon ve Delüzyon	.215**

** $p<0.01$, * $p<0.05$ Uygulanan testin ismi: Pearson Korelasyon Testi

RDÖ ile Yabancılaşma ($r=.448$, $p<0.01$), Sosyal Yetersizlik ($r=.401$, $p<0.01$) ve alguların belirsizliği ($r=.345$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey pozitif korelasyon, değişkenleri arasında orta düzey, Güvensiz Bağlanma ($r=.294$, $p<0.01$) Gerçekliğin Bozulması ($r=.257$, $p<0.01$), Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ($r=.215$, $p<0.01$) ve Egosentrizm ile RDÖ ($r=.244$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon bulunmaktadır.

Tablo 3

Çok Boyutlu İlişki Ölçeği ile Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği Arasındaki İlişki

	Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği
İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma	0.054
İlişki Doyumu	-.418**
İlişki Korkusu Kaygısı	.457**
İlişki İzlenimi Ayarlama	.262**
İlişkide Kendine Güven	-.386**
Dışsal İlişki Kontrolü	.240**
İlişki Girişkenliği	-.483**
İçsel İlişki Kontrolü	-.199**

** $p<0.01$, * $p<0.05$ Uygulanan testin ismi: Pearson Korelasyon Testi

İlişki Doyumu ile RDÖ ($r=-.418, p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey negatif korelasyon, İlişki Korkusu Kaygısı ile RDÖ ($r=.457, p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey pozitif korelasyon, İlişki İzlenimi Ayarlama ile RDÖ ($r=.262, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon, İlişkide Kendine Güven ile RDÖ ($r=-.386, p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey negatif korelasyon, Dışsal İlişki Kontrolü ile RDÖ ($r=.240, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon, İlişki Girişkenliği ile RDÖ ($r=-.483, p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey negatif korelasyon, İçsel İlişki Kontrolü ile RDÖ ($r=-.199, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon saptanmıştır.

Tablo 4

Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği ile Çok Boyutlu İlişki Ölçeği arasındaki ilişki

	Yabancılaşma	Güvensiz Bağlanma	Egosentrizm	Sosyal Yetersizlik	Gerçeğin Bozulması	Algı Belirsizliği	Halüsinasyon ve Delüzyon
İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma	.189**	.358**	.286**	0.076	.209**	.190**	.187**
İlişki Doyumu	-.538**	-.338**	-.279**	-.373**	-.230**	-.365**	-.164**
İlişki Korkusu Kaygısı	.559**	.455**	.398**	.448**	.349**	.424**	.267**
İlişki İzlenimi Ayarlama	.335**	.389**	.292**	.271**	.221**	.292**	.165**
İlişkide Kendine Güven	-.420**	-.199**	-.139**	-.403**	-.143**	-.331**	-.130**
Dışsal İlişki Kontrolü	.321**	.352**	.373**	.147**	.296**	.315**	.217**
İlişki Girişkenliği	-.457**	-.235**	-.156**	-.444**	-.187**	-.336**	-.157**
İçsel İlişki Kontrolü	-.153**	0.089	0.068	-.140**	0.002	-.117*	0.016

** $p<0.01$, * $p<0.05$ Uygulanan testin ismi: Pearson Korelasyon Testi

İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma ile Yabancılaşma ($r=.189, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma ile Güvensiz Bağlanma ($r=.358, p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma ile Egosentrizm ($r=.286, p<0.01$), İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma ile Gerçeğin Bozulması ($r=.209, p<0.01$), İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma ile Algıların Belirsizliği ($r=.190, p<0.01$), İlişkiye Yüksek Düzeyde Odaklanma ile Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ($r=.187, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

İlişki Doyumu ile Yabancılaşma ($r=-.538, p<0.01$), İlişki Doyumu ile Güvensiz Bağlanma ($r=-.338, p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişki Doyumu ile Egosentrizm ($r=-.279, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, İlişki Doyumu ile Sosyal Yetersizlik ($r=-.373, p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişki Doyumu ile Gerçeğin Bozulması ($r=-.230, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, İlişki Doyumu ile algıların belirsizliği ($r=-.365,$

$p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişki Doyumu ile Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ($r=-.164$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon saptanmıştır.

İlişki Korkusu Kaygısı ile Yabancılaşma ($r=.559$, $p<0.01$), İlişki Korkusu Kaygısı ile Güvensiz Bağlanma ($r=.455$, $p<0.01$), İlişki Korkusu Kaygısı ile Egosentrizm ($r=.398$, $p<0.01$), İlişki Korkusu Kaygısı ile Sosyal Yetersizlik ($r=.448$, $p<0.01$), İlişki Korkusu Kaygısı ile Gerçeğin Bozulması ($r=.349$, $p<0.01$), İlişki Korkusu Kaygısı ile Algı Belirsizliği ($r=.424$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey PKlar, İlişki Korkusu Kaygısı ile Halüsinasyon ve Delüzyon ($r=.267$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

İlişki İzlenimi Ayarlama ile Yabancılaşma ($r=.335$, $p<0.01$), İlişki İzlenimi Ayarlama ile Güvensiz Bağlanma ($r=.389$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişki İzlenimi Ayarlama ile Egosentrizm ($r=.292$, $p<0.01$), İlişki İzlenimi Ayarlama ile Sosyal Yetersizlik ($r=.271$, $p<0.01$), İlişki İzlenimi Ayarlama ile Gerçekliğin Bozulması ($r=.221$, $p<0.01$), İlişki İzlenimi Ayarlama ile Alguların Belirsizliği ($r=.292$, $p<0.01$), İlişki İzlenimi Ayarlama ile Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ($r=.165$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

İlişkide Kendine Güven ile Yabancılaşma ($r=-.420$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey NK, İlişkide Kendine Güven ile Güvensiz Bağlanma ($r=-.199$, $p<0.01$), İlişkide Kendine Güven ile Egosentrizm ($r=-.139$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, İlişkide Kendine Güven ile Sosyal Yetersizlik ($r=-.403$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişkide Kendine Güven ile Gerçekliğin Bozulması ($r=-.143$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, İlişkide Kendine Güven ile Alguların Belirsizliği ($r=-.331$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişkide Kendine Güven ile Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ($r=-.130$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon saptanmıştır.

Dışsal İlişki Kontrolü ile Yabancılaşma ($r=.321$, $p<0.01$), Dışsal İlişki Kontrolü ile Güvensiz Bağlanma ($r=.352$, $p<0.01$), Dışsal İlişki Kontrolü ile Egosentrizm ($r=.373$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, Dışsal İlişki Kontrolü ile Sosyal Yetersizlik ($r=.147$, $p<0.01$), Dışsal İlişki Kontrolü ile Gerçekliğin Bozulması ($r=.296$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, Dışsal İlişki Kontrolü ile Alguların Belirsizliği ($r=.315$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, Dışsal İlişki Kontrolü ile Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ($r=.217$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

İlişki Girişkenliği ile Yabancılaşma ($r=-.457$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişki Girişkenliği ile Güvensiz Bağlanma ($r=-.235$, $p<0.01$), İlişki Girişkenliği ile Egosentrizm ($r=-.156$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, İlişki Girişkenliği ile Sosyal Yetersizlik ($r=-.444$, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey, İlişki Girişkenliği ile Gerçekliğin Bozulması ($r=-.187$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey, İlişki Girişkenliği ile Alguların Belirsizliği ($r=-$

.336, $p<0.01$) değişkenleri arasında orta düzey negatif korelasyon, İlişki Girişkenliği ile Halüsinasyonlar-Delüzyonlar ($r=-.157$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon saptanmıştır. İçsel İlişki Kontrolü ile Yabancılaşma ($r=-.153$, $p<0.01$), İçsel İlişki Kontrolü ile Sosyal Yetersizlik ($r=-.140$, $p<0.01$), İçsel İlişki Kontrolü ile Alguların Belirsizliği ($r=-.117$, $p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyonlar saptanmıştır.

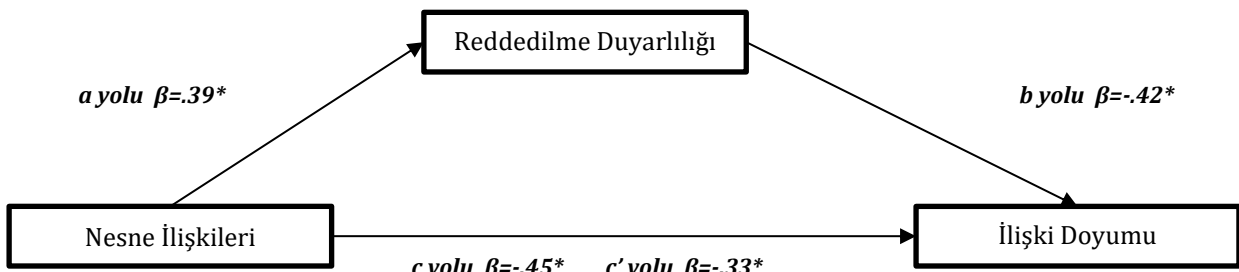
Tablo 5

Nesne ilişkilerinin ilişki doyumunu yordamasında reddedilme duyarlılığı ölçeğinin aracı rolüne ilişkin sonuçlar

Model	R	R ²	B	SH	β	t	p	Alt Sınır	Üst Sınır
1 (Sabit) Nesne İlişkileri	.29	.20	34.08	0.58		59.24	0.000*	32.95	35.21
2 (Sabit) Nesne İlişkileri Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği Direkt Olmayan Toplam Etki (Aracı)	.36	.27	-0.27	0.03	-0.45	-9.98	0.000*	-0.32	-0.21
			38.56	0.91	42.15	0.000*	36.77	40.36	
			-0.20	0.03	-0.33	-7.17	0.000*	-0.26	-0.15
			-0.11	0.02	-0.29	-6.14	0.000*	-0.15	-0.07
			-0.07	0.01				-0.10	-0.04

* $p<0.05$ Kullanılan test: PROCESS 3.5

Bulgular çizelgesindeki sonuçları değerlendirildiğinde, ilk modelde nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin ilişki doyumuna bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %20'sini açıkladığı görülmüştür. Modele ikinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni katılmıştır. Reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeninin ilişki doyumuna bağımlı değişken puanındaki varyansın %7'sini açıkladığı görülmüştür. Nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkenleri ilişki doyumuna bağımlı değişkeninde puanındaki varyansın %27'sini açıkladığı bulgulara göre saptanmıştır. İkinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni değişkeninin eklenmesiyle nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin beta değeri $-.45$ 'den $-.33$ 'e düşmüştür. Sonrasında beta değerindeki bu düşüşü kontrol etmek için Bootstrapping analizinden 5000 yeniden örneklem seçeneği ve %95 güven aralığı seçenekleri uygulanmış ve çıkan sonuçta alt sınır ve üst sınırın 0'ı içermediği saptanmıştır. Aracı rol analizi sonuçları değerlendirildiğinde, kısmi aracılığın olduğu bulgulara göre saptanmıştır.

* $p<0.05$

Şekil 1. Nesne ilişkilerinin ilişki doyumunu yordamasında reddedilme duyarlılığı ölçeğinin aracı rolüne ilişkin beta katsayıları

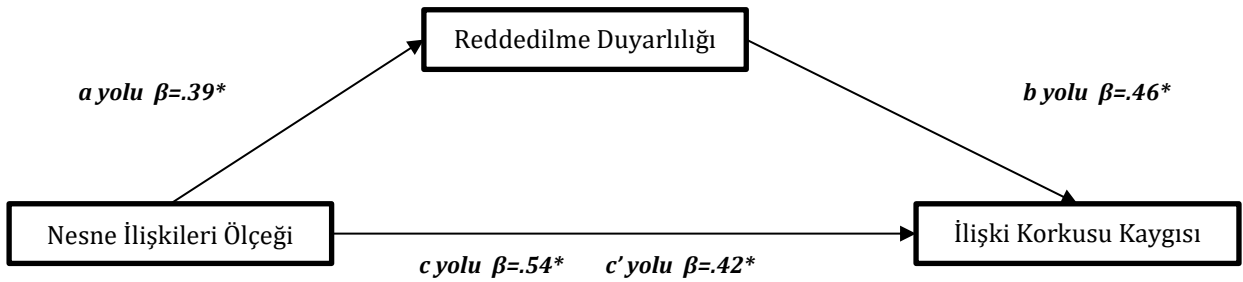
Tablo 6

Nesne ilişkilerinin ilişki korkusu kaygısı yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin aracı rolüne ilişkin sonuçlar

Model	R	R ²	B	SH	β	t	p	Alt Sınır	Üst Sınır
1 (Sabit) Nesne İlişkileri	.29	.28	18.23	0.64		28.27	0.000*	16.96	19.50
			0.38	0.03	0.54	12.71	0.000*	0.32	0.44
2 (Sabit) Nesne İlişkileri Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği	.36	.36	12.82	1.02		12.59	0.000*	10.82	14.82
			0.30	0.03	0.42	9.69	0.000*	0.24	0.36
			0.13	0.02	0.29	6.65	0.000*	0.09	0.17
Direkt Olmayan Toplam Etki (Aracı)			0.08	0.02				0.05	0.12

* $p < 0.05$ Kullanılan test: PROCESS 3.5

Bulgular çizelgesindeki sonuçları değerlendirildiğinde, ilk modelde nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin ilişki korkusu kaygısı bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %28'ini açıkladığı görülmüştür. Modele ikinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni katılmıştır. Reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeninin ilişki korkusu kaygısı bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %8'ini açıkladığı görülmüştür. Nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkenleri ilişki korkusu kaygısı bağımlı değişkeninde puanındaki varyansın %36'sını açıkladığı bulgulara göre saptanmıştır. İkinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni değişkeninin eklenmesiyle nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin beta değeri .54'den .42'ye düşmüştür. Sonrasında beta değerindeki bu düşüşü kontrol etmek için Bootstrapping analizden 5000 yeniden örneklem seçeneği ve %95 güven aralığı seçenekleri uygulanmış ve çıkan sonuçta alt sınır ve üst sınırın 0'ı içermediği saptanmıştır. Aracı rol analizi sonuçları değerlendirildiğinde, kısmi aracılığın olduğu bulgulara göre saptanmıştır.

* $p < 0.05$

Şekil 2. Nesne ilişkilerinin ilişki korkusu kaygısı yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin aracı rolüne ilişkin beta katsayıları

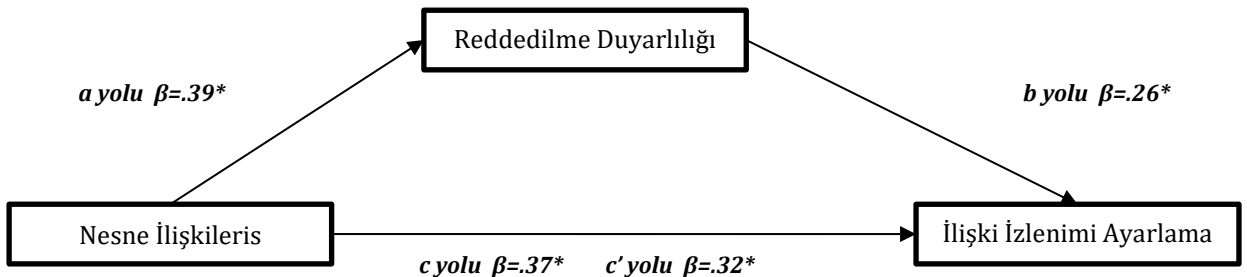
Tablo 7

Nesne İlişkilerinin İlişki İzlenimini Ayarlamayı Yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeğinin Aracı Rolüne İlişkin Sonuçlar

Model	R	R ²	B	SH	β	t	p	Alt Sınır	Üst Sınır
(Sabit)	.29	.14	8.94	0.45		19.66	0.000*	8.04	9.83
Nesne İlişkileri			0.17	0.02	0.37	8.05	0.000*	0.13	0.21
1									
(Sabit)	.36	.15	7.31	0.75		9.75	0.000*	5.84	8.78
Nesne İlişkileri									
Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği			0.15	0.02	0.32	6.39	0.000*	0.10	0.19
			0.04	0.01	0.14	2.71	0.007*	0.01	0.07
2									
Direkt Olmayan Toplam Etki (Aracı)			0.02	0.01				0.01	0.05

*p<0.05 Kullanılan test: PROCESS 3.5

Bulgular çizelgesindeki sonuçları değerlendirildiğinde, ilk modelde nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin ilişki izlenimi ayarlama bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %14'ünü açıkladığı görülmüştür. Modele ikinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni katılmıştır. Reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeninin ilişki izlenimi ayarlama bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %1'ini açıkladığı görülmüştür. Nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkenleri ilişki izlenimi ayarlama bağımlı değişkeninde puanındaki varyansın %15'ini açıkladığı bulgulara göre saptanmıştır. İkinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni değişkeninin eklenmesiyle nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin beta değeri .37'den .32'ye düşmüştür. Sonrasında beta değerindeki bu düşüşü kontrol etmek için Bootstrapping analizden 5000 yeniden örneklem seçeneği ve %95 güven aralığı seçenekleri uygulanmış ve çıkan sonuçta alt sınır ve üst sınırın 0'ı içermediği saptanmıştır. Aracı rol analizi sonuçları değerlendirildiğinde, kısmi aracılığın olduğu bulgulara göre saptanmıştır.

*p<0.05

Şekil 3. Nesne ilişkilerinin ilişki izlenimini ayarlamayı yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeğinin aracı rolüne ilişkin beta katsayıları

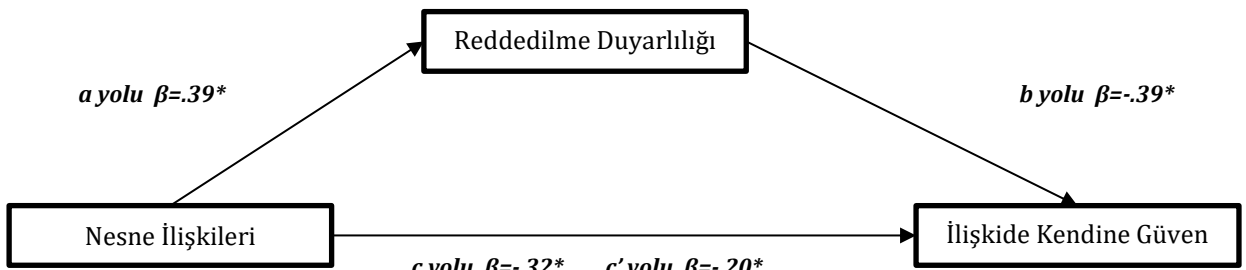
Tablo 7

Nesne ilişkilerinin ilişkide kendine güveni yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin aracı rolüne ilişkin sonuçlar

Model	R	R ²	B	SH	β	t	p	Alt Sınır	Üst Sınır
1 (Sabit)	.29	.10	20.35	0.43		47.87	0.000*	19.52	21.19
Nesne İlişkileri			-0.14	0.02	-0.32	-6.83	0.000*	-0.17	-0.10
2 (Sabit)	.36	.18	23.70	0.68		35.08	0.000*	22.37	25.03
Nesne İlişkileri			-0.09	0.02	-0.20	-4.13	0.000*	-0.13	-0.04
Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği			-0.08	0.01	-0.31	-6.20	0.000*	-0.11	-0.06
Direkt Olmayan Toplam Etki (Aracı)			-0.05	0.01				-0.07	-0.03

* $p < 0.05$ Kullanılan test: PROCESS 3.5

Bulgular çizelgesindeki sonuçları değerlendirildiğinde, ilk modelde nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin ilişkide kendine güven bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %10'unu açıkladığı görülmüştür. Modele ikinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni katılmıştır. Reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeninin ilişkide kendine güven bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %8'ini açıkladığı görülmüştür. Nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkenleri ilişkide kendine güven bağımlı değişkeninde puanındaki varyansın %18'ini açıkladığı bulgulara göre saptanmıştır. İkinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni değişkeninin eklenmesiyle nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin beta değeri $-.32$ 'den $-.20$ 'ye düşmüştür. Sonrasında beta değerindeki bu düşüşü kontrol etmek için Bootstrapping analizden 5000 yeniden örneklem seçeneği ve %95 güven aralığı seçenekleri uygulanmış ve çıkan sonuçta alt sınır ve üst sınırın 0'ı içermediği saptanmıştır. Aracı rol analizi sonuçları değerlendirildiğinde, kısmi aracılığın olduğu bulgulara göre saptanmıştır.

* $p < 0.05$

Şekil 4. Nesne ilişkilerinin ilişkide kendine güveni yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin aracı rolüne ilişkin beta katsayıları

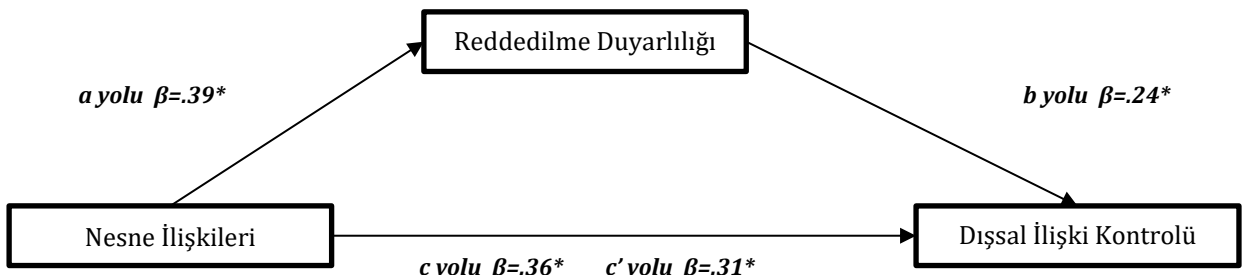
Tablo 8

Nesne İlişkilerinin Dışsal İlişki Kontrolünü Yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeğinin Aracı Rolüne İlişkin Sonuçlar

Model	R	R ²	B	SH	β	t	p	Alt Sınır	Üst Sınır
1 (Sabit) Nesne ilişkileri	.29	.13	8.88	0.37		23.94	0.000*	8.15	9.61
			0.13	0.02	0.36	7.71	0.000*	0.10	0.17
2 (Sabit) Nesne ilişkileri Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği	.36	.14	7.76	0.61		12.65	0.000*	6.56	8.97
			0.12	0.02	0.31	6.22	0.000*	0.08	0.15
			0.03	0.01	0.12	2.29	0.023*	0.00	0.05
Direkt Olmayan Toplam Etki (Aracı)			0.01	0.01				0.00	0.01

* $p < 0.05$ Kullanılan test: PROCESS 3.5

Bulgular çizelgesindeki sonuçları değerlendirildiğinde, ilk modelde nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin dışsal ilişki kontrolü bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %13'ünü açıkladığı görülmüştür. Modele ikinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni katılmıştır. Reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeninin dışsal ilişki kontrolü bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %1'ini açıkladığı görülmüştür. Nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkenleri dışsal ilişki kontrolü bağımlı değişkeninde puanındaki varyansın %14'ünü açıkladığı bulgulara göre saptanmıştır. İkinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni değişkeninin eklenmesiyle nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin beta değeri .36'dan .31'e düşmüştür. Sonrasında beta değerindeki bu düşüşü kontrol etmek için Bootstrapping analizinden 5000 yeniden örneklem seçeneği ve %95 güven aralığı seçenekleri uygulanmış ve çıkan sonuçta alt sınır ve üst sınırın 0'ı içermediği saptanmıştır. Aracı rol analizi sonuçları değerlendirildiğinde, kısmi aracılığın olduğu bulgulara göre saptanmıştır.

* $p < 0.05$

Şekil 5. Nesne ilişkilerinin dışsal ilişki kontrolünü yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin aracı rolüne ilişkin beta katsayıları

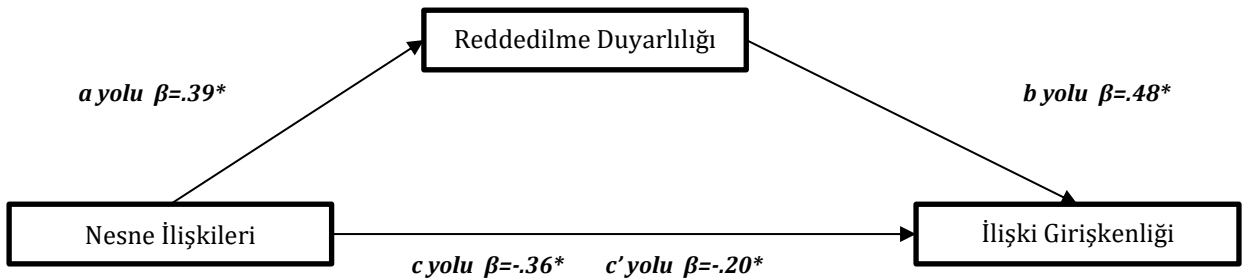
Tablo 9

Nesne ilişkilerinin ilişki girişkenliğini yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin aracı rolüne ilişkin sonuçlar

Model	R	R ²	B	SH	β	t	p	Alt Sınır	Üst Sınır
1	.29	.13	16.77	0.37		45.79	0.000*	16.05	17.49
(Sabit) Nesne İlişkileri			-0.13	0.02	-0.36	-7.71	0.000*	-0.17	-0.10
2	.36	.26	20.62	0.56		36.88	0.000*	19.52	21.72
(Sabit) Nesne İlişkileri			-0.07	0.02	-0.20	-4.32	0.000*	-0.11	-0.04
Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği			-0.09	0.01	-0.40	-8.63	0.000*	-0.12	-0.07
Direkt Olmayan Toplam Etki (Aracı)			-0.06	0.01				-0.08	-0.04

* $p < 0.05$ Kullanılan test: PROCESS 3.5

Bulgular çizelgesindeki sonuçları değerlendirildiğinde, ilk modelde nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin ilişki girişkenliği bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %13'ünü açıkladığı görülmüştür. Modele ikinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni katılmıştır. Reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeninin ilişki girişkenliği bağımlı değişkeni puanındaki varyansın %13'ünü açıkladığı görülmüştür. Nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkenleri ilişki girişkenliği bağımlı değişkeninde puanındaki varyansın %26'sını açıkladığı bulgulara göre saptanmıştır. İkinci aşamada reddedilme duyarlılığı ölçeği bağımsız değişkeni değişkeninin eklenmesiyle nesne ilişkileri bağımsız değişkeninin beta değeri -.36'dan -.20'ye düşmüştür. Sonrasında beta değerindeki bu düşüşü kontrol etmek için Bootstrapping analizden 5000 yeniden örneklem seçeneği ve %95 güven aralığı seçenekleri uygulanmış ve çıkan sonuçta alt sınır ve üst sınırın 0'ı içermediği saptanmıştır. Aracı rol analizi sonuçları değerlendirildiğinde, kısmi aracılığın olduğu bulgulara göre saptanmıştır.

* $p < 0.05$

Şekil 6. Nesne ilişkilerinin ilişki girişkenliğini yordamasında Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin aracı rolüne ilişkin beta katsayıları

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yetişkin bireylerin ilk nesne ilişkileri, reddedilme duyarlılığı, yakın ilişkiler ve değişkenlerinin birbirleri ile arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışmanın temel hipotezi ilk nesne ilişkileri ile yakın ilişkiler arasındaki ilişkide reddedilme duyarlılığının aracı rol oynadığı, doğrulanmıştır. İlk nesne ilişkileri ve yakın ilişkiler arasında reddedilme duyarlılığının kısmi aracılığı olduğu bulgulara göre saptanmıştır.

İlk nesne ilişkileri ve yakın ilişkiler arasındaki ilişki incelendiğinde ise bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bireyin ilk nesnelere ile olan ilişki kalitesi düştükçe ilişki doyumlarında da düşüş olduğu görülmektedir (Atılgan, 2020). Faraji ve Başçelik (2022) nesne ilişkileri terorisinin, ilk nesnelere ile kurulan bağın kalitesiyle ilgili olduğunu belirterek bu bağın bireyin gelecekteki romantik partner seçimlerini ve bu partnerler ile ilişki süreçlerini etkileyeceğini vurgulamıştır.

Araştırma bulguları sonucu ilk nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı arasında pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Katılımcıların yabancılaşma, güvensiz bağlanma, egosentrizm, sosyal yetersizlik, gerçeğin bozulması, algı belirsizliği, halisünasyon ve delüzyon düzeyleri arttıkça reddedilme duyarlılıklarının arttığı görülmüştür. İlk nesne ilişkileri, reddedilme duyarlılığını yordamaktadır (Faraji ve Sucu, 2021). Romero-Canyas vd. (2010) bireylerin ilk nesnelere (ebeveynlerinden) reddedilmeyi beklemeyi öğrendiklerini göstermektedir. Yapılan bir diğer araştırmada da endişeli reddedilme beklentisine neden olan en önemli faktör ebeveynler tarafından reddedilme olarak belirtilmektedir. Bireyin ilk nesnelere karşı düşmanca tutumlar göstermesi, fiziksel ve/veya duygusal ihmalde bulunması ya da katı disiplin uygulamaları reddedilme duyarlılığını artıran deneyimler olarak belirtilmiştir (Feldman ve Downey, 1994). Kolcheva (2022), yetişkinlerin çocukluk döneminde algılanan anne ve baba kabul-reddine ilişkin hatırlamalarının, mevcut reddedilme duyarlılığı düzeyleriyle anlamlı bir korelasyona sahip olduğunu göstermiştir. Çalışmadaki bulgular sosyal yetersizlik ile reddedilme duyarlılığı arasında pozitif yönlü ilişki olduğunu göstermektedir. Yüksek sosyal yetersizlik puanı alan bireyler yakın ilişkilerde çekingen ve gergin olup kendilerini yetersiz görmekte, yakın ilişkileri ise ezici ve yordanamaz bulmaktadırlar (Uluç vd., 2015). Reddedilmeyi kolayca algılama, reddedilmeye karşı aşırı tepki gibi özelliklerle algılanan reddedilme duyarlılığı, sosyal anksiyetenin temel özellikleri ile örtüşmektedir (Sapmaz, 2011). Yüksek oranda kaygılı reddedilme duyarlılığı olan bireyler, reddedilme ihtimali nedeniyle sosyal ilişkilerden uzak durdukları için daha da yalnızlaşmakta ve yalnızlıkla birlikte öz güvenlerini ve öz yeterliliklerini kaybetmeye başlamaktadırlar (Watson ve Nesdaile, 2012).

Özen ve Güneri'in (2018) yaptığı çalışma romantik ilişkilerde hissedilen yoğun duygular nedeniyle bireylerin reddedilme tehditlerine karşı daha duyarlı olduğunu belirtmektedir.

Çalışmadaki bulgulara göre ilişki doyumu ile reddedilme duyarlılığı arasında negatif yönlü ilişki bulunmaktadır. Yüksek reddedilme duyarlılığına sahip bireyler, yakın ilişkilerinde partlerlerinden gelen duyarsız ya da belirsiz davranışları bilinçli bir reddedilme durumu olarak görmekte ve bu algıladıkları reddedilme durumuna tepki olarak hislerini içe veya dışa yöneltmektedirler (Downey ve Feldman, 1996). Dolayısıyla içe veya dışa yöneltelen saldırganlık, öfke, düşmanlık vb. duygular bireyin baş etmekte zorlandığı bir hal almakta ve birey ilişkisinde güvensiz ve/veya mutsuz hissetmektedir (Creasey ve McInnis, 2001). Reddedilme duyarlılığı olan bireyler reddedilme beklentisi içindeyken, yakın ilişkilerinde reddedilme duyarlılığı olmayanlara oranla daha fazla çatışma algılamakta olup (Norona vd., 2018) daha fazla yıkıcı his ve problemlerle karşılaştıkları görülmektedir (Downey vd., 2000; Romero-Canyas vd., 2010). Bu yıkıcı hisler ve algılanan çatışma, reddedilme duyarlılığı yüksek olan bireyleri yakın ilişkilerden uzaklaştırmakta (Creasey ve McInnis, 2001) ya da uzaklaşmayıp ilişki içinde olduğunda ise ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilemektedir (Kaçmaz, 2020). Özkan (2016), reddedilme duyarlılığına sahip bireylerin yakın ilişki içindeyken hem kendilerinin hem de partnerlerinin ilişki doyumlarını negatif yönde etkilediğini belirtmektedir. Kaçmaz (2020) de araştırmasında ilişki doyumu ile reddedilme duyarlılığı arasında negatif yönde bir ilişki elde etmiştir. Sunulan araştırmalarda da görüldüğü üzere yapılan birçok araştırma reddedilme duyarlılığı ile ilişki doyumu arasında negatif yönde ilişki bulmakta, mevcut çalışma literatür ile paralellik göstermektedir.

Bulgular ilişki korkusu/kaygısı ile reddedilme duyarlılığı arasında da pozitif yönlü bir ilişkiyi ortaya koymaktadır. İlk nesne ilişkileri alt boyutlarından güvenli bağlanmanın gerçekleşmemesi hayal kırıklığı ve reddedilme gibi kokuların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Birey olası bir reddedilme durumuyla karşılaşmamak için yakın ilişkilere dair kaygı ve korku geliştirmekte ve bu durum bireyin ilişkilerden kaçınmasına neden olmaktadır (Jones, 2005; Görünmez, 2006). Reddedilme hassasiyeti yüksek olan kişiler reddedilmekten korktukları için yakın ilişkilerde ilişki sorunlarına yol açarak kendilerini yakın ilişkilerden uzak tutma eğilimine girebilmektedirler (Creasey ve McInnis 2001; Giovazolias ve Paschalidi, 2022). Başka bir çalışmanın sonuçları RD ve kendini susturmanın romantik ilişkilerde istenmeyen cinsel yaşantılara maruziyeti yordadığını ortaya koymaktadır (Freitag, Lenzenweger ve Crowson, 2022). İlişki korkusu/kaygısı, narsisizm kişilik özellikleri yönünden de incelenebilmektedir. Narsisizm kişilik özelliği reddedilme duyarlılığını, yakınlıktan kaçınma aracılığı ile yordamaktadır (FinziDotton vd., 2011). Dolayısıyla kırılğan narsisizm örüntüleri sergileyen bireylerin yakın ilişkilerinde reddedilmeye dair duyarlılıkları artmaktadır (Besser ve Priel, 2009, 2010; Bozkuş ve Araz, 2015; Özdemir, 2017) ve bu nedenle birey yakın ilişkilere dair kaygılanmaktadır. Mevcut çalışmadaki bulgular, egosentrizm ile ilişkide kendine güven değişkenleri arasında negatif yönlü ilişki olduğunu göstermektedir. Ernest Jones, grandiyöz

narsisistik kişilik özellikleriyle ilgili yaptığı çalışmada bu özellikleri taşıyan bireylerin kendilik değerlerini abarttığından bahsetmektedir (McWilliams, 2020). Grandiyöz narsisizm, sosyal iletişimlerinde güçlük çekmeyen, girişken ve göstermeci özelliklere sahip bireyleri tanımlamaktadır (Demirci ve Ekşi, 2017). Bu özelliklere sahip bireylerin ilişkide kendine güven eğilimlerinin de yüksek olacağı düşünülmektedir. Kırılgan narsisizm ise kaygılı, kırılgan tavırlar sergileyen, ötekine güvenme ve öz güven konusunda eksiklikleri olan bireyleri yansıtmaktadır (Aydın ve Yavuzer, 2022). Bu bireylerin ilişkide kendine güven eğilimlerinin düşük olacağı ön görülmektedir.

Çalışmadaki bulgulara bakıldığında, güvensiz bağlanma ile ilişki doyumu arasında negatif yönlü ilişki görülmektedir. Literatürde de bu konuyla ilgili yapılan çalışmalar bulgularımızı destekler niteliktedir. Mevcut birçok çalışma seri evlilik gerçekleştirmiş olan bireylerin ilişki doyumlarının daha düşük olduğunu tespit etmiştir (Booth ve Edwards, 1992; Coleman vd., 2000; Epözdemir, 2014). Bireyin ilk nesnelere olan ilişkilerinde yaşadığı eksiklik ve yoksunluklar ilerideki yakın ilişkilerinde, partnerin sık değişimi ve ilişki doyumunda azalma ile belirmektedir (Booth ve Edwards, 1992; Coleman vd, 2000; Epözdemir, 2014). Bu veriler ışığında, bireylerin ilk nesnelere sağlıklı örüntüler inşa edemediklerinde güvenli bağlanmanın gerçekleşmediği ve bu nedenle de yetişkinlikte süregelen ve istikrarlı yakın ilişkiler kuramadıkları için düşük ilişki doyumuna sahip olacakları düşünülmektedir. İlişki doyumu ve nesne ilişkileri arasındaki ilişkiye bakılan bir diğer çalışmada da nesne ilişkilerinin yabancılaşma, sosyal yetersizlik, egosentrizm, algı belirsizliği, gerçeğin bozulması ve halüsinasyon ve delüzyon düzeyleri yüksek olan bireylerin ilişki doyumlarının düşük olduğu bulgulanmıştır (Atılın, 2020). Bu bulgular, mevcut çalışmanın verileriyle tutarlılık göstermektedir.

Nesne ilişkilerinin alt boyutlarından olan güvenli bağlanma sağlıklı olarak kurulamadığında birey yetişkinlikte ruhsal bozukluklar ile karşılaşabilmekte ve bu da bireyin ilişkiden alacağı doyumu olumsuz yönde etkilemektedir. Güvenli bağlanmanın gerçekleşmemiş olması ilişki doyumunu düşürmektedir (Taycan ve Kuruoğlu, 2014). Yapılan bir çalışmada güvensiz bağlanma alt boyutunun yaşam doyumu ile ters yönde ilişkili olduğu saptanmıştır. Sağlıksız nesne ilişkileri yetişkinlikte ruhsal bozukluklara neden olabileceğinden bireyin yaşamdan aldığı doyumu olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir (Mamur, 2020). Yaşam doyumu kişinin ilişkilere yüklediği anlamları ve ilişki beklentilerini kapsadığından, azalan yaşam doyumu bireyin yakın ilişkilerinden alacağı doyumu da düşürmektedir. Bowlby (1973) çocukluğun erken dönemlerinde bakım verenle inşa edilen bağlanma tarzının yetişkinlikte kurulacak yakın ilişkiler üzerindeki etkisinden söz etmiştir. İlk nesnelere ile güvenli bağlar kuramayan birey yetişkinlikte de yakın ilişkilerinde güvensiz bağlanma tarzlarını devam ettirecektir. Bireyin yansıtıcı özdeşim mekanizması ilk nesnelere ile içselleştirdiği bu güvensiz bağlanma tarzını yetişkinlikteki

yakın ilişkilerinde tekrar ortaya çıkacağı düşünülmektedir. Bireyin bu tekrarının bakım verene dair içselleştirdiği tutumun yansıması olduğu belirtilmektedir (Epözdemir, 2014). Amidon (2007), ilk nesnelere ile güvensiz bağlanan bireylerin ilişki doyumlarının olumsuz yönde etkilendiğini, bu nedenle daha kısa süren yakın ilişkiler yaşadıklarını ve aldatma riski oranlarının daha fazla olduğunu belirtmiştir.

Güvenli bağlanma gerçekleşmediğinde yalnızlık duygusuna sebebiyet vermektedir (Koçak, 2019). Bireylerin ilk nesnelere ile güvenli bağlanma kuramaması, bireyin yaşadığı yoksunluk nedeniyle yalnız hissettirebilmektedir. Yapılan bir çalışmada, ilk nesnelere ile güvenli bağ kuramamanın yalnızlık hissi ve yakın ilişkilerde düşük düzeyde uyum gibi sorunlara sebep olduğu saptanmıştır. Kişilerarası ilişkilerde güvensiz bağlanmanın, yetişkinlikteki yalnızlık hissini artırdığı belirtilmiştir (Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006). Dolayısıyla ilk nesne ilişkileri sağlıklı olmayan bireylerin güvenli bağlanamadıkları ve güvensiz bağlanma nedeniyle de yetişkinlikteki yakın ilişkilerinde hissedilen yalnızlık düzeylerinin fazla olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada; ilk nesne ilişkileri alt boyutu olan yabancılaşma ile reddedilme duyarlılığı arasında pozitif yönlü ilişki olduğu görülmektedir. Kaygılı bağlanma yaşayan kişilerin ötekiler tarafından reddedileceklerine dair inançları çok yüksek olduğundan bu bireyler mevcut yakın ilişkilerinden kendilerini geri çekmektedirler. Bireyin bu kaçışı yalnızlığı da beraberinde getirebilmektedir (Watson ve Nesdale, 2012). Literatür incelendiğinde birçok çalışma reddedilme duyarlılığı ile yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı ilişki tespit etmiştir (Bowker vd., 2011; Liddell ve Courtney, 2018; Schaan vd., 2020). Yabancılaşma açısından incelendiğinde kaygılı reddedilme duyarlılığı yüksek olan bireyin sosyal kaygı ve depresyon düzeyi de yüksek olmakta ve birey bu nedenle daha sık geri çekilme davranışı göstermektedirler (Rudolph ve Zimmer-Gembeck, 2014). Bireyin geri çekilerek içe yöneldiği durum depresyona neden olabilmektedir (Ayduk vd., 2001). Yapılan çalışmalar, kaygılı reddedilme duyarlılığı ve depresyon arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit etmiştir (Mellin, 2008; Chango vd., 2012). Literatür incelendiğinde Watson ve Nesdale'in (2012) yalnızlık ve reddedilme duyarlılığı ilişkisinde ötekiler ile sosyal ilişki kurmaktan kaçınmanın aracı rol oynadığına dair verilerine rastlanmaktadır Watson ve Nesdale (2012), bu kaçınma davranışının tekrarlayan bir örüntüye dönüşmesinin bireyin yalnızlaşmasında artış yaratacağını belirtmektedir (Çağlayaner ve Çoklar-Okutkan, 2021). Bu veriler çalışmamızdaki veriler ile örtüşmektedir.

Çalışmadaki veriler gerçeği değerlendirme alt boyutları (gerçeğin bozulması, halüsinasyon ve delüzyon) ile ilişkide kendine güven değişkeni arasında negatif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Yakın ilişkilerde kendine güven boyutu, bireyin yakın ilişkisi boyunca becerilerini ve potansiyelini olumlu yönde değerlendirmesidir (Du, Li, Chi, Zhao ve Zhao, 2015). Bireyin ilişkideki özgüveninin yüksek olması ilişkide bulunduğu kişiye yönelik algılanan ihtiyacı,

bağımlılığı ve özeleştiril düşünceleri azaltmaktadır (Iancu vd., 2015). Bu doğrultuda daha yüksek ilişkisel özgüven duygusuna sahip olan bireylerin partnerleri tarafından manipüle edilmeye ve özeleştiril şüpheli düşünceler geliştirmeye daha az açık olacağı böylelikle gerçekliğe daha bağlı kalabilecekleri düşünülmektedir.

Literatürde dört farklı bağlanma stili vardır. Fakat bunların arasında en çok korkulu ve kaygılı (saplantılı) bağlanmanın reddedilme duyarlılığı ile ilgili olduğu belirtilmektedir (Özdemir, 2017). Literatür incelendiğinde Khoskam'nin vd. (2012) korkulu ve kaygılı bağlanma stilleri ile RD arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğuna dair bulgularına rastlanmaktadır. Kaygılı bağlanma yaşayan bireyler, önemli ötekilerin onlara dair tepkilerine oldukça hassas yaklaşırlar ve en ufak bir uyuşmazlıkta reddedileceklerine inanırlar (Pistole ve Arricale, 2003). Kaygılı bağlanma yaşayan kişiler, yaşadıkları reddedilmenin sonucu olarak ötekilerden kabul ve destek aradıkları zaman reddedileceklerine inanmakta ve bu inançla birlikte reddedilme kaygısı yaşamaktadırlar. Kaygılı reddedilme yaşayan bireyler reddedilme sebebinin öznesine kimi koydukları yönünden ikiye ayrılmaktadırlar. Reddedilme nedeninin öznesi olarak kendini görenler sosyal kaygı, geri çekilme, depresyon vb. davranışlar gerçekleştirmektedir. Reddedilme nedeninin öznesi olarak karşısındaki ötekiyi gören bireyler ise öfke, saldırganlık vb. dışa vurum tepkiler sergilemektedir (Downey ve Feldman, 1994; Downey ve Feldman, 1996).

Korkulu bağlanma stili olan bireyler ise, reddedilme korkuları nedeniyle yakınlık kurmaktan kaçınırlar. İlişkilerinde yakınlığa dair arzuları vardır fakat reddedileceklerine dair korkuları bu arzularının önüne geçmekte ve ötekilerden uzaklaştırmaktadır (Collins ve Feeney, 2000). Korkulu bağlanma stili olan bireyler anlamlı ötekilere güvenemedikleri ve mevcut reddedilme korkuları nedeniyle anlamlı ötekilerden yaşamları boyunca kaçınarak onlara yakınlaşmaya dair isteksiz ve kararsız kalabilmektedirler (Bartholomew, 1990). Downey, Feldman ve Ayduk'un (2000) yapmış olduğu araştırmada reddedilme duyarlılığı ile bağlanmadan kaçınma arasında güçlü bir ilişki olduğunu belirttiktedirler. Korkulu bağlanan kişiler, yakın ilişkiyi arzulasa dahi reddedilme korkuları nedeniyle yakın ilişkilerini derinleştiremediklerinden bu ilişkileri göz ardı edebilmektedirler. Bu kişilere göre, hayal kırıklığı ihtimali olan yakın ilişkiler kurmaktansa tüm yakın ilişkilerden uzak kalmak en güvenli olanıdır (Bozkurt, 2014).

Korkulu bağlanma ile narsisizmin ilişkili olduğu belirtilmektedir (Dickinson ve Pincus, 2003; Miller vd., 2010). Besser ve Priel'in (2009) gerçekleştirdiği çalışmanın bulguları incelendiğinde, narsisistik bireylerin yakın ilişkilerinde ve sosyalliklerinde oldukça yoğun korkular yaşadığı ve ayrılma, reddedilme gibi olaylara dair daha hassas oldukları belirtilmektedir. Narsisizm, ötekilerle kurulan ilişkilerde derinlik ve yakınlık eksikliği ile alakalı bir kişilik özelliğidir (Özdemir, 2017). Bireyin yakın ilişkilerini derinleştirmesi ve kendini açması

küçük düşme, reddedilme, utanma gibi durumları beraberinde getirebileceği için narsisistik özelliklere sahip birey bu yakın ilişkilerden kaçınmaktadır (Morf ve Rhodewalt, 2001; Campbell vd., 2002). Finzi-Dotton ve diğerlerinin (2011) çalışmasında narsisistik özelliklere sahip kişilerde ötekilerle yakınlık kurmaktan korkmanın nedeninin reddedilme duyarlılığının olduğu ortaya çıkmıştır. Özellikle kırılğan narsisizmin reddedilme duyarlılığı ile ilişkili olduğundan bahsedilmektedir (Besser ve Priel, 2010). Elibol ve Tok'un (2019) yaptığı bir çalışmada da kırılğan narsisizm ve reddedilme duyarlılığı arasında anlamlı pozitif yönde ilişki olduğu bulunmuştur. Özdemir'in (2017) gerçekleştirdiği çalışmada da reddedilme duyarlılığı ile kırılğan narsisizm arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Kırılğan narsisizm düzeyi yüksek olan kişilerin ötekilerle sosyalleştiklerinde yüksek düzeyde kaygılandıklarından bahsedilmekte ve bunun nedeninin güçsüz benlik algısı olduğuna değinilmektedirler (Besser ve Priel, 2010).

Literatürde yer alan sonuçlara destek sağladığı düşünülen bu çalışma ile ilk nesne ilişkilerinin hem yakın ilişkiler ile hem de reddedilme duyarlılığı ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın temel hipotezi ile uyumlu olarak, ilk nesne ilişkileri ve yakın ilişkiler arasındaki ilişkide reddedilme duyarlılığının kısmi aracı rol oynadığı doğrulanmıştır. İlk nesnelere ile erken yaşantıda kurulan bağlar, bireyler için yaşam boyu yüksek önem arz etmekte ve yetişkin yaşamının temel unsurlarından biri olan yakın ilişkiler üzerinde etki göstermektedir. Çalışma sonuçları olumsuz ilk nesne ilişkilerine sahip olan ve/veya yakın ilişkilerinden elde ettikleri doyum düzeyi düşük olan bireylerin psikoterapi süreçlerinde odaklanılması gereken önemli bir alan olarak reddedilme duyarlılığını ortaya koymaktadır. Elde edilen verilerin öz bildirim ölçeklerine verilen yanıtlardan oluşması bu çalışmanın sınırlılığıdır. Reddedilme duyarlılığının hedef alınacağı psikoterapötik müdahalelerin sonuçlarını belirlemeye dair, ön test-son test çalışmalarının yapılması bulguların uygulamaya yönelik geçerliliğini de belirleyebilmek adına, araştırmacılara önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Amidon, A.D. (2007). *Intimate relationships: Adult attachment, emotion regulations, gender roles and infidelity* [Unpublished doctoral thesis]. University of Texas.
- Atılğan, I. (2020). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkiler ile ilgili akılcı olmayan inançlarının nesne ilişkileri-gerçeği değerlendirme boyutları ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Aydın, A., & Yavuzer, N. (2022). Narsisistik kişilik yapılanmasında yakın ilişkiye yönelik eğilimlerin incelenmesi. *International Journal of Economics Administrative and Social Sciences*, 5(1), 1-20.
- Bartholomew, K. (1990). Avoidance of intimacy: an attachment perspective. *Journal of Social and Personal Relationships*, 7, 147-178. <https://doi.org/10.1177/0265407590072001>
- Başçelik, E., Faraji, H., Güler, K. (2022). *Psikanalitik kuram ve şema teorisi çerçevesinde annelerimiz, babalarımız ve romantik ilişkilerimiz*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Bell M. D. (1995). *Bell Object Relations and Reality Testing Inventory (BORRTI) manual*. Western Psychological Services.
- Besikci E., Agnew C. R., Yildirim A. (2016). It's my partner, deal with it: Rejection sensitivity, normative beliefs, and commitment. *Personal Relationships*, 23(3), 384-395. <https://doi.org/10.1111/per.12131>
- Besser, A., & Priel, B. (2009). Emotional responses to a romantic partner's imaginary rejection: The roles of attachment anxiety, covert narcissism, and self-evaluation. *Journal of Personality*, 77 (1), 287-325. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2008.00546.x>
- Besser, A., & Priel, B. (2010). Grandiose narcissism versus vulnerable narcissism in threatening situations: Emotional reactions to achievement failure and interpersonal rejection. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(8), 874-902. <https://doi.org/10.1521/jscp.2010.29.8.874>
- Booth, A., & Edwards, J. N. (1992). Starting over: Why remarriages are more unstable. *Journal of Family Issues*, 13(2), 179-194. <https://doi.org/10.1177/019251392013002004>
- Bowker, J. C., Thomas, K. K., Norman, K. E., & Spencer, S. V. (2011). Mutual best friendship involvement, best friends' rejection sensitivity, and psychological maladaptation. *Journal of Youth and Adolescence*, 40(5), 545-555. <https://doi.org/10.1007/s10964-010-9582-x>
- Bowlby, J. (1973). Separation, anxiety and anger. In *Attachment and Loss*. The Hogarth press and the institute of psycho-analysis.
- Bozkuş, O., & Araz, A. (2015). Narsisizm ve evlilik uyumu ilişkisinde reddedilme duyarlılığı ve olumlu yanılsamaların aracı rolü. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 3(6), 29-54. <https://doi.org/10.7816/nesne-03-06-02>
- Büyükşahin, A. (2005). Çok Boyutlu İlişki Ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16(2), 97-105.
- Çağlayaner, A., & Çoklar-Okutkan, I. (2021). Reddedilme duyarlılığı ile yalnızlık arasındaki ilişki: Kırılgan narsisizm, büyükleme narsisizm ve benlik saygısının aracı rolü. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 5(2), 160-182. <https://doi.org/10.5455/kpd.26024438m000043>
- Campbell, W. K., Foster, C. A., & Finkel, E. J. (2002). Does self-love lead to love for others? A story of narcissistic game playing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83 (2), 340-354.
- Chango, J. M., McElhaney, K. B., Allen, J. P., Schad, M. M., & Marston, E. (2012). Relational stressors and depressive symptoms in late adolescence: Rejection sensitivity as a vulnerability. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 40, 369-379. <https://doi.org/10.1007/s10802-011-9570-y>

- Coleman, M., Ganong, L., & Fine, M. (2000). Reinvestigating remarriage: Another decade of progress. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 1288-1307. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2000.01288.x>
- Collins, W.A., Welsh, D.P., Furman, W. (2009). Adolescent romantic relationships. *Annual Review of Psychology*, 60, 631-652. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.60.110707.163459>
- Creasey, G., & McInnis, M. H. (2001). Affective responses, cognitive appraisals, and conflict tactics in late adolescent romantic relationships: Associations with attachment orientations. *Journal of Counseling Psychology*, 48(2), 85-96. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.48.1.85>
- Demirci, İ., & Ekşi, F. (2017). Büyüklenmeci narsisizmin iki farklı yüzü: narsisistik hayranlık ve rekabetin mutlulukla ilişkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 46(46), 37-58. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.330008>
- Dickinson, K., & Pincus, A. (2003). Interpersonal analysis of grandiose and vulnerable narcissism. *Journal of Personality Disorders*, 17(3), 188-207. <https://doi.org/10.1521/pedi.17.3.188.22146>
- Downey G, Freitas A. L, Michaelis B & Khouri H. (1998). The self-fulfilling prophecy in close relationships: Rejection sensitivity and rejection by romantic partners. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 545-560. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.75.2.545>
- Downey G., Freitas A. L., Michaelis B., Khouri H. (1998). The self-fulfilling prophecy in close relationships: Rejection sensitivity and rejection by romantic partners. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(2), 545-560. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.75.2.545>
- Downey, G., & Feldman, S. I. (1996). Implications of rejection sensitivity for intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(6), 1327-134. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.6.1327>
- Downey, G., Feldman, S. ve Ayduk, O. (2000). Rejection sensitivity and male violence in romantic relationships. *Personal Relationships*, 7, 45-61. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2000.tb00003.x>
- Du, H., Li, X., Chi, P., Zhao, J., & Zhao, G. (2014). Relational self-esteem, psychological well-being and social support in children affected by HIV. *Journal of Health Psychology*, 20 (12), 1-11. <https://doi.org/10.1177/1359105313517276>
- Epözdemir, H. (2014). *Seri evlilik yapan bireylerin ilk ve ikinci evliliğini yapmış bireyler ile nesne ilişkileri, yansıtmacı özdeşleşim, savunma mekanizmalarının düzeyi, psikolojik belirtiler ve ilişki doyumu açısından karşılaştırılması: nesne ilişkileri çift terapisi modeli çerçevesinde bir inceleme*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Farajı, H. & Sucu, Ö. (25-26 Aralık, 2021). *Yetişkin bireylerde ilk nesne ilişkileri ve reddedilme duyarlılığı*. Uluslararası Psikolojide Araştırmalar Kongresi, İstanbul.
- Farajı, H., & Başçelik, E. (2022). *First object relations and early maladaptive schemas in adulthood*. *Öneri Dergisi*, 17(57), 316-339. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.936710>
- Feldman, S. I. & Downey, G. (1994). Rejection sensitivity as a mediator of the impact of childhood exposure to family violence on adult attachment behavior. *Development and Psychopathology*, 6, 231-247. <https://doi.org/10.1017/S0954579400005976>
- Finzi-Dotson, R., Har-Even, D., & Raz, G. (2011). Who is sensitive to rejection? The role of attachment, narcissism and fear of intimacy. E. Kourkoutas ve F. Erkman (Ed.) içinde, *Interpersonal acceptance and rejection: Social, emotional, and educational contexts* (ss. 183-197). Brown Walker Press.

- Freitag, S. L., Lenzenweger, M. F., & Crowson, H. M. (2022). Does Self-Silencing Behavior Mediate the Relation Between Rejection Sensitivity and Sexual Violence Victimization? *Violence Against Women, 0(0)*. <https://doi.org/10.1177/10778012221142918>
- Galliher, R. V., & Bentley, C. G. (2010). Links between rejection sensitivity and adolescent romantic relationship functioning: The mediating role of problem-solving behaviors. *Journal of Aggression, Maltreatment and Trauma, 19*, 603-623. <https://doi.org/10.1080/10926771.2010.502066>
- Giovazolias, T., & Paschalidi, E. (2022). The Effect of Rejection Sensitivity on Fear of Intimacy in Emerging Adulthood. *European Journal of Psychology Open, 81(1)*, 2673-8627. <https://doi.org/10.1024/2673-8627/a000019>
- Göncü Köse, A., Özen Çığlak, A., Ulaşan, E. T., & Sümer, N. (2017). Reddedilme Duyarlılığı Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Nesne Psikoloji Dergisi, 21(11)*, 383-403.
- Gonzaga, G. C. (2001). Love and the commitment problem in romantic relations and friendship. *Journal of Personality and Social Psychology, 81(4)*, 247-262. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.81.2.247>
- Görünmez, M. (2006). *Bağlanma stilleri ve duygusal zekâ yetenekleri* (Tez no. 28741117) [Yayımlanmamış doktora tezi]. Uludağ Üniversitesi.
- Hafen, C. A., Spilker, A., Chango, J., Marston, E. S., & Allen, J. P. (2014). To accept or reject? The impact of adolescent rejection sensitivity on early adult romantic relationships. *Journal of Research on Adolescence, 24(1)*, 55-64. <https://doi.org/10.1111/jora.12081>
- Harper, M. S., Dickson, J. W., & Welsh, D. P. (2006). Self-silencing and rejection sensitivity in adolescent romantic relationships. *Journal of Youth and Adolescence, 35(3)*, 435-443. <https://doi.org/10.1007/s10964-006-9048-3>
- Harris, M. A., & Orth, U. (2020). The link between self-esteem and social relationships: A meta-analysis of longitudinal studies. *Journal of personality and social psychology, 119(6)*, 1459-1477. <https://doi.org/10.1037/pspp0000265>
- Horney, K. (2003). *Çağımızın nevrotik kişiliği* (B. Kıcırcı, Çev.). Ege Matbaacılık (Orijinal eser 1937 yılında basılmıştır).
- Horney, K. (2011). *Ruhsal çatışmalarımız* (S. Budak, Çev.). Öteki Yayınları.
- Iancu, I., Bodner, E., & Ben-Zion, I. Z. (2015). Self esteem, dependency, self-efficacy and self-criticism in social anxiety disorder. *Comprehensive Psychiatry, 58*, 165-171. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2014.11.018>
- İmamoğlu, S. E. (2021). *Kişilerarası ilişkiler* (6. baskı). Yeni İnsan Yayınevi.
- Inman, E. M., & London, B. (2022). Self-silencing mediates the relationship between rejection sensitivity and intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence, 37(13-14)*, 12475-12494. <https://doi.org/10.1177/0886260521997948>
- Jones, S. M. (2005). Attachment style differences and similarities in evaluations of Affective communication skills and person-centered comforting messages. *Western Journal of Communication, 69*, 233-249. <https://doi.org/10.1080/10570310500202405>
- Kaçmaz, Ö. N. (2020). *Boşanmış aileye sahip bireylerde bağlanma stillerinin ilişki doyumu ve reddedilme duyarlılığı ile ilişkisi* [Yüksek lisans tezi]. Işık Üniversitesi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Khoshkam, S., Bahrami, F., Ahmadi, S. A., Fatehizade, M., & Etemadi, O. (2012). Attachment style and rejection sensitivity: The mediating effect of self-esteem and worry among Iranian college students. *Europe's Journal of Psychology, 8(3)*, 363-374. <https://doi.org/10.5964/ejop.v8i3.463>

- Kışlak, Ş. T., & Çavuşoğlu, P. Ş. (2006). Evlilik uyumu, bağlanma biçimleri, yüklemeler ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 9(9), 61-66.
- Klein, M. (2011). *Haset ve şükran* (O. Koçak & Y. Erten, Çev.). Metis Yayınları. (Orijinal çalışma 1957'de yayınlandı.).
- Kolcheva, N. (2022). Rejection sensitivity in adulthood and its relationship with perceived parental acceptance–rejection in childhood. *Diogenes*, 30 (1), 99-115.
- Liddell, B. J., & Courtney, B. S. (2018). Attachment buffers the physiological impact of social exclusion. *Plos One*, 13(9), 0203287. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0203287>
- Mamur, B. (2020). *Yetişkin bireylerin çocukluk çağı travmaları, nesne ilişkileri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Marston, E. G., Hare, A., & Allen, J. P. (2010). Rejection sensitivity in late adolescence: Social and emotional sequelae. *Journal of Research on Adolescence*, 20(4), 959-982. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2010.00675.x>
- McWilliams, N. (2020). *Psikanalitik tanı klinik süreç içinde kişinin yapısını anlamak* (E. Kalem, Çev.). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Meehan K. B., Cain N. M., Roche M. J., Clarkin J. F., De Panfilis C. (2018). Rejection sensitivity and interpersonal behavior in daily life. *Personality and Individual Differences*, 126, 109–115. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.01.029>
- Mellin E. A. (2008) Rejection sensitivity and college student depression: Findings and implications for counseling. *Journal of College Counseling*, 11, 32-41. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2008.tb00022.x>
- Miller, J. D., Dir, A., Gentile, B., Wilson, L., Pryor, L. R., & Campbell, W. K. (2010). Searching for a vulnerable dark triad: Comparing factor 2 psychopathy, vulnerable narcissism, and borderline personality disorder. *Journal of Personality*, 78, 1529–1564. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2010.00660.x>
- Morf, C. C. & Rhodewalt, F. (2001) Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological Inquiry*, 12(4), 177-196. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1204_1
- Özdemir, H. E. (2017). *Bir grup üniversite öğrencisinde bağlanma stilleri ile narsisizm arasındaki ilişki: reddedilme duyarlılığının aracı rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Işık Üniversitesi].
- Özen, D. Ş., & Güneri, F. K. (2018). Basic determinant of success of interpersonal relationship: rejection sensitivity. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(4), 444-459. <https://doi.org/10.18863/pgy.360041>
- Özkan, A., & Baltacı, S. (2020). Freud ve Lacan'ın psikanalitik kuramlarında yastan ayrışan melankolik özne. *Psikoloji Çalışmaları*, 40(2), 317-333. <https://doi.org/10.26650/SP2019-0056>
- Pieh, C., O' Rourke, T., Budimir, S., & Probst, T. (2020). Relationship quality and mental health during COVID-19 lockdown. *PloS one*, 15(9), e0238906. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0238906>
- Purdie, V., & Downey, G. (2000). Rejection sensitivity and adolescent girls' vulnerability to relationship-centered difficulties. *Child maltreatment*, 5(4), 338-349. <https://doi.org/10.1177/1077559500005004005>
- Regan, P. (2011). *Close relationships*. Routledge.
- Romero-Canyas, R., Downey, G., Berenson, K., Ayduk, O., & Kang, N. J. (2010). Rejection sensitivity and the rejection–hostility link in romantic relationships. *Journal of personality*, 78(1), 119-148. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2009.00611.x>

- Rudolph, J., & Zimmer-Gembeck, M. J. (2014). Parent relationships and adolescents' depression and social anxiety: Indirect associations via emotional sensitivity to rejection threat. *Australian Journal of Psychology*, 66(2), 110-121. <https://doi.org/10.1111/ajpy.12042>
- Sapmaz, F. (2011). *Bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın sosyal anksiyete, reddedilme duyarlılığı ve kişilerarası duyarlılık üzerine etkisi*[Yayımlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Schaan, V. K., Schulz, A., Bernstein, M., Schächinger, H. & Vögele, C. (2020). Effects of rejection intensity and rejection sensitivity on social approach behavior in women. *Plos One*, 15(1), e0227799. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0227799>
- Şirvanlı - Özen, D., & Güneri, F.K. (2018). İlişki başarısının temel belirleyicisi: Reddedilme duyarlılığı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(4), 454-469. <https://doi.org/10.18863/pgy.360041>
- Snell, W.E., Schicke, M. & Arbeiter, T. (2002). The multidimensional relationship questionnaire: Psychological dispositions associated with intimate relations, in *New directions in the psychology of intimate relations: Research and theory*, (W. E. Snell, M. Schicke, & T. Arbeiter Ed.) Snell Publications.
- Steiger, H. & Houle, L. (1991). Defense styles and object-relations disturbances among university women displaying varying degrees of symptomatic eating. *International Journal of Eating Disorders*, 10(2), 145-153. [https://doi.org/10.1002/1098-108X\(199103\)10:2<145::AID-EAT2260100203>3.0.CO;2-D](https://doi.org/10.1002/1098-108X(199103)10:2<145::AID-EAT2260100203>3.0.CO;2-D)
- Taşfiliz, D., Çetiner, E. S., & Selçuk, E. (2020). Yakın ilişkilerde algılanan duyarlılığın yaş farklılıkları ve psikolojik esenlik ile ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 35(86).19-39. <https://doi.org/10.31828/tpd1300443320190630m000020>
- Taycan, S. E. & Kuruoğlu, A. Ç. (2014). Evlilik uyumu ile bağlanma stilleri ve mizaç ve karakter özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 25(1), 9-18.
- Uluç, S., Tüzün, Z., Haselden, M., & Erbaş, S. P. (2015). Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği'nin (BORTTI) Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 18, 112-23.
- Van Leeuwen, K. M., Van Loon, M. S., Van Nes, F. A., Bosmans, J. E., De Vet, H. C., Ket, J. C., Whiddershoven, G.A., Ostelo, R. W. (2019). What does quality of life mean to older adults? A thematic synthesis. *PloS one*, 14(3), 0213263. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0213263>
- Watson, J., & Nesdale, D. (2012). Rejection sensitivity, social withdrawal, and loneliness in young adults. *Journal of Applied Social Psychology*, 42(8), 1984-2005. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2012.00927.x>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The quality of the first object relations reveals the quality of the close relations of the individuals in the following years and how people perceive themselves in the relationship (Uluç et al., 2015, Başçelik et al., 2022). Rejection sensitivity is defined as the tendency to expect rejection with anxiety, to perceive it easily, and to react intensely to rejection (Romero-Canyas et al., 2010). Studies show that rejection sensitivity is associated with lower levels of romantic relationship satisfaction (Purdie & Downey; 2000; Galliher & Bentley, 2010; Hafen et al., 2014).

The findings in the literature suggest that rejection sensitivity is a potential mechanism that can explain the relationship between first object relationships and close relationships. In this context, the current study investigates the possible mediating role of rejection sensitivity in the connections between first object relationships and close relationships in adults. Within the scope of the study, the romantic relationship dimension of the concept of close relationship is discussed.

Method

In this study, the relational survey model, which is one of the quantitative research methods, used. The relationships obtained with the relational survey model, which aims to explain the direction and size of the change, give information about the cause-effect relationship, not a direct cause-effect relationship (Karasar, 2005). This research was conducted in Istanbul between April-May 2022. The population of the research consists of individuals living in Istanbul. As a sampling method; Simple random sampling method, one of the random sampling methods, was used. The scales used in the research were communicated to the participants via Google Forms via the internet.

The sample size calculated as a minimum of 384 is ideal for this study, the population of which is Istanbul. This number was taken as 400 in our research. Aiming to reach 400 participants, 200 women and 200 men, it was aimed to obtain healthier data on the gender factor in the research, and 400 participants, 200 female and 200 male participants, participated in the study as targeted.

Within the scope of the research, approval was obtained for all measurement and evaluation tools to be used in the research process with the decision numbered 11 on 20.10.2021 from the Ethics Committee of Istanbul Okan University. Within the scope of the research, the Demographic Information Form developed by the researcher was used in order to obtain the demographic data of the participants. The Rejection Sensitivity Scale, the Multidimensional Relationship Scale, and the Bell Object Relations and Truth Assessment Scale (BORTTI) was used. All data were collected via the internet via Google Forms.

Before starting the data analysis, the collected data were brought into the appropriate format and transferred to the SPSS 25 program. Afterwards, the assumption of normal distribution was taken into consideration. In order to evaluate this assumption, the kurtosis and skewness coefficients were examined. The fact that these two coefficients are within the -2 +2 value range indicates that the assumption of normal distribution is realized (HahsVaughn & Lomax, 2020). After these evaluations, analyzes were continued by means of parametric tests.

Pearson correlation analysis, which was in the parametric test group, was used to measure the relationship between variables, and Independent Groups T-test and ANOVA were used to determine the significant difference between the groups. Multiple Linear Regression was used for predictive analysis.

Results

In line with the hypotheses of the research, a positive relationship was found between first object relations and rejection sensitivity. It was confirmed that rejection sensitivity played a mediating role in the relationship between first object relationships and close relationships, which is the main hypothesis of the research, and it was found to be partial mediator.

Discussion & Conclusion

It was observed that the sensitivity of rejection increased as the levels of alienation, insecure attachment, egocentrism, social inadequacy, distortion of reality, ambiguity of perception, hallucinations and delusions of the participants increased. Initial object relations predict rejection sensitivity (Faraji and Sucu, 2021). Romero-Canyas et al. (2010) show that individuals learn to expect rejection from their first object (parent). The most important source in the formation of anxious rejection expectation is seen as rejection by parents. Kolcheva (2022) showed that adults' perceived childhood recollections of maternal and paternal acceptance-rejection were significantly correlated with their current levels of rejection sensitivity. Amidon (2007) stated that the relationship satisfaction of individuals with insecure attachment with their first object is negatively affected, therefore they experience shorter-lasting close relationships and have a higher risk of cheating.

The bonds that an individual establishes with their first objects in early life are of high importance for individuals throughout their lives and have an impact on close relationships, which are one of the basic elements of adult life. The results of the study reveal rejection sensitivity as an important area to focus on in the psychotherapy processes of individuals who have negative first object relationships and/or low level of satisfaction from their close relationships.